

בש"פ 2962/18 - גל לוק נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2962/18

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

העורר: גל לוק

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום
29.3.2018 במ"ת 65432-01-18 שניתנה על ידי כבוד
השופט נ' בכור

תאריך הישיבה: ט' באייר התשע"ח (24.4.2018)

בשם העורר: עו"ד שי נודל

בשם המשיבה: עו"ד סיגל בלום

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט נ' בכור) במ"ת 65432-01-18 מיום 29.3.2018, בגדרה הוחלט להורות על הארכת מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

עיקרי כתב האישום ותסקירי שירות המבחן

2. נגד העורר הוגש כתב אישום בשתי עבירות של קשירת קשר (סעיף 499 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק)); שתי עבירות של גניבת חשמל (סעיף 400 בצירוף סעיף 29 לחוק); ושתי עבירות ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן (סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים, התשל"ג-1973, בצירוף סעיף 29 לחוק).

3. על-פי המתואר בעובדות האישום הראשון, העורר וארבעה נאשמים נוספים בתיק (להלן: ארבעת הנאשמים), קשרו קשר להקים מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנביס. לצורך כך, התקשר העורר ביום 4.9.2017 בחוזה שכירות של מבנה גדול הממוקם ברמת-גן. העורר וארבעת הנאשמים רכשו והתקינו במבנה ציוד לשם הקמת המעבדה, וכמו כן יצרו מעקף בכבל החשמל ששימש את המבנה, כך שצריכת החשמל לא תרשם במונה. באופן זה גנבו חשמל בהיקף של כ-118,277 ₪. המעבדה הפיקה כמות העולה על 403.80 ק"ג של סם הקנביס, וארבעת הנאשמים מכרו את הסמים שהופקו. על-פי עובדות האישום השני, העורר ושלושה נאשמים נוספים (להלן: שלושת הנאשמים) קשרו קשר להקים מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנביס, ולצורך כך שכר העורר ביום 15.8.2017 בית מגורים בראש העין. העורר ושלושת הנאשמים, רכשו והתקינו ציוד לשם הקמת המעבדה, וכמו כן יצרו מעקף בכבל החשמל ששימש את הבית, כך שצריכת החשמל לא תרשם במונה. באופן זה גנבו חשמל בהיקף של כ-87,436 ₪. המעבדה הפיקה 13.711 ק"ג של סם הקנביס ושלושת הנאשמים מכרו את הסמים שהופקו.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה לבית המשפט המחוזי בקשה להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. ביום 14.2.2018 הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה, ובית המשפט המחוזי הורה, בהסכמת המשיבה, על הגשת תסקיר מעצר מאת שירות המבחן. בתסקיר שהוגש ביום 13.3.2018, צוין כי העורר הוא רווק, בן 31, המתגורר בבית הוריו. העורר עבד כשכיר בחברה להקמת במות, ולפני כשנתיים הקים עסק עצמאי בתחום. לפני כחצי שנה סגר העורר את העסק בשל קשיים כלכליים, וצבר חובות כספיים משמעותיים בשוק האפור. שירות המבחן התרשם מקשייו של העורר לעמוד בלחצים המופנים כלפיו, ואשר נוגעים לקשייו הכלכליים. בשל האמור, מחמת חובות כספיים עדכניים הקיימים לעורר, ובהתחשב בדברים נוספים שצוינו בתסקיר, התרשם השירות כי קיים סיכון להישנות ביצוע העבירות על-ידי העורר. עם זאת, צוין כי נראה שהמעצר הראשון בח"י העורר, משמש גורם מרתיע עבורו. שירות המבחן המליץ על שחרור העורר לחלופת מעצר בביתו, בפיקוח הוריו ואחותו.

5. בדיון ביום 14.3.2018 הורה בית המשפט המחוזי, לבקשת ב"כ העורר, על עריכת תסקיר משלים לשם בחינת מפקחים נוספים שהוצעו על ידו. ביום 22.3.2018 הוגש התסקיר המשלים, בו נבחנה התאמת גיסו ואחיו של העורר לשמש כמפקחים. שירות המבחן העריך שאחי העורר אינו מתאים לשמש מפקח, בשל עבירת נהיגה בפסילה אותה ביצע ואשר מעידה "על עמדות בעייתיות ביחס לחוק וציות לו". שירות המבחן העריך כי גיסו של העורר יוכל לשמש בתפקיד פיקוח, אך זאת בזמנים מצומצמים ולא כמפקח עיקרי, בשל קשייו להתייחס למצבי סיכון במצבו של העורר.

עיקרי החלטת בית המשפט המחוזי

6. ביום 29.3.2018 נתן בית המשפט המחוזי החלטה, היא מושא הערר שלפני. בראשית דבריו, עמד בית המשפט על חזקת המסוכנות הסטטוטורית בעבירות סמים, ועל כך שנדרשות נסיבות חריגות לשם הצדקתה של חלופת מאסר בעבירות אלה. בית המשפט עמד גם על ההשקעה הנרחבת של העורר בהקמת מעבדות הסמים ועל ההיקף הגדול של

הסמים שיוצרו בהן, זאת, כחלק מרשת להפקת ומכירת סמים. עוד ציין בית המשפט את התרשמותו של שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות ביצוע העבירות מצד העורר, תוך שנקבע כי נשקפת מן העורר מסוכנות משמעותית. לבסוף ציין בית המשפט כי יש להבחין בין עניינו של העורר, לבין עניינה של נאשמת נוספת בתיק, הנאשמת בהפקת סמים (להלן: הנאשמת) ואשר שוחררה מבית המעצר ל"מעצר בית" באיזוק אלקטרוני. זאת, בשל מעורבותה של הנאשמת בהקמתה של מעבדה אחת בלבד, וכן בשל שיתוף פעולה עם המשטרה מצידה, באופן שונה מזה של העורר. בהתבסס על אלה, החליט בית המשפט המחוזי כי מסוכנותו של העורר אינה מאפשרת את שחרורו לחלופת מעצר. "בשלב זה לא ניתן לתת אמון במשיב".

מכאן הערר שלפני.

עיקרי טענות הצדדים

7. העורר טוען כי שגה בית המשפט המחוזי בהחלטתו להורות על הארכת מעצרו עד תום ההליכים. העורר מנמק זאת בכך שההבחנה שיצר בית המשפט המחוזי בין העורר לנאשמת היא שגויה, שכן הנאשמת לא מסרה למשטרה פרטי מידע בעלי ערך, ואילו העורר שיתף פעולה עם השוטרים שפשטו על מעבדת הסמים, ואף איפשר להם לערוך חיפוש בביתו מבלי שהיה בידיהם צו חיפוש. עוד טוען העורר, כי קביעתו של בית המשפט, בהתבסס על התסקיר, ביחס למסוכנותו, אינה נכונה. לטענתו, הוא ביצע את העבירות בשל חובות שחב ל"שוק האפור", ואולם כיום אין לו עוד חובות שכן משפחתו שילמה אותם, כך שאין חשש שישבו ויבצע עבירות מעין אלה המיוחסות לו. העורר מוסיף כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל לאמור בתסקיר, לפיו מעצרו מהווה גורם מרתיע עבורו. בשל האמור, גורס העורר כי עניינו מצוי בגדר החריגים לחזקת המסוכנות הסטטוטורית בעבירות סמים; וכי מסוכנותו הנמוכה, בשילוב עם המפקחים שהוצעו על ידו, מצדיקה את שחרורו.

8. בדיון ביום 24.4.2018 טענה ב"כ המשיבה כי נשקפת מהעורר מסוכנות, זאת, בהתאם לאמור בתסקיר שירות המבחן. עוד טענה, כי ההבחנה שערך בית המשפט המחוזי בין עניינה של הנאשמת לעניינו של העורר היא מבוססת, שכן העורר שתק בחקירתו ואילו הנאשמת שיתפה פעולה במידה מסוימת בחקירותיה באופן שאף הפליל את אחד הנאשמים האחרים בתיק. ב"כ המשיבה גרסה כי בשל האמור, ובהתבסס על ההלכה הפסוקה בעבירות כגון דא, אין לאפשר חלופת מעצר לעורר.

דיון והכרעה

9. לאחר שנתתי דעתי על טענותיהם של ב"כ הצדדים, אלו שמטעם העורר בכתב, ואלו שמטעם שני הצדדים בעל-פה, הגעתי למסקנה כי דין הערר להידחות. כידוע, החלטה על מעצרו של נאשם עד תום ההליכים המשפטיים נגדו תלויה בשלושה: קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו; התגבשותה של עילת מעצר; ושילולת האפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופה. בענייננו, העבירות בהן נאשם העורר מקימות לחובתו חזקת מסוכנות סטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, כך שהמעצר הוא הכלל וחלופת מעצר היא החריג שיישקל במקרים יוצאי דופן (ראו למשל: בש"פ 3927/03 לוי נ' מדינת ישראל (06.05.2003)). זאת, בשל פגיעתם הרעה של הסמים ביחידים ובציבור, הצורך לגדוע את שרשרת הסם, וכן העובדה שעבירות אלה יכולות להתבצע גם כאשר נאשם מצוי בחלופת מעצר, וגם כאשר חופש התנועה שלו מוגבל (בש"פ

1445/14 ווקנין נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (10.4.2014)). עובדות כתב האישום מצביעות על כך שהעותר נטל חלק פעיל בקשר להפקת הסמים תוך שהוא שותף לפתיחתן ולתחזוקתן של שתי מעבדות לייצור סמים; הכמות ומשקל הסם – משמעותיים. בכך הקים עליו העורר את חזקת המסוכנות הסטטוטורית, וזו לא נסתרה. אדרבה.

10. אין בידי לקבל את טענותיו של העורר ביחס להבחנה שעשה בית המשפט המחוזי בינו לבין הנאשמת. העורר היה שותף לשתי מעבדות, ואילו הנאשמת הייתה שותפה למעבדה אחת. כך גם טענתו כי שיתף פעולה עם חוקרי המשטרה בשעת תפיסתו, אינה "מחפה" על שתיקתו במרבית שלבי החקירה שלאחריה. זאת ועוד, תסקיר שירות המבחן לא הניח את דעתי ביחס למסוכנות הנשקפת מן העורר, ועולה ממנו חשש שמא ישוב העורר להיכשל במידה וישוחרר מהמעצר. נימוקי בית המשפט המחוזי מקובלים עלי, ואכן ענייננו זה אינו יוצא דופן ואינו מצדיק חלופה למעצר.

11. אשר על כן, החלטתי לדחות את הערר.

ניתנה היום, י"א באייר התשע"ח (26.4.2018).

ש ו פ ט